

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia
Brașov, piața mare Nr. 30.
Serioși refuzate nu se
primesc. — Manuscrise nu se
retrimit.
INERATE se primesc la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la ur-
mătoarele birouri de anunțuri:
în Viena: M. Dukas, Emrich
Schäfer, Rudolf Moser, A. Oppelt
Nachfolger; Anton Oppelt; J.
Domonkos; în Budapesta: A. Y.
Goldberger, Eckstein Bernat; în
București: Agenca Havas, Buc-
cursale de Roumanie; în Ham-
burg: Karoly & Liebmann.
Prețul inserțiilor: o soră
harmond pe o coloană 8 ar. și
30 cr. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarifă și învalia.
Reclame pe pagina a 3-a o
soră 10 cr. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U L I X.

Nr. 106.

Brașov, Mercuri 14 (26) Mai

1897.

„Gazeta” iese în mă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumără la toate oficiile
poștale din țară și din afară
și la dd. colector.
ABONAMENTUL PENTRU BRASOV
administrațiunea, piața mare,
târgul Inului Nr. 80 etajul
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a.
sau 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiile sunt
a se plăti înainte.

„Control” și „directivă”.

Erī, pe când ni-am dat părerea cu privire la declarația făcută de d-l vicespan al comitatului Brașov la interpelarea în cesiunea opririi intrunirii române electorale, ce fusese conchiămată pe ziua de 22 Octomvre 1896, nu ne era încă cunoscută rezoluțiunea de mai jos la recursul înaintat atunci în contra opririi.

Nimic nu pōte să illustreze mai viu cele ce le-am desfășurat în numărul de erī asupra metodei absolutistice, care se practică față cu noi Românii în cesiuni atât de însemnate de libertate și de drept constituțional, cum este cesiunea despre care se tractează—decât această rezoluțiune, înmănată în decursul zilei de erī.

Spre lămurire observăm, că precum este cunoscut cetitorilor noștri, în contra opririi din 22 Octomvre, ce s'a făcut în urma unui ordin fișpănesc de către aceeași autoritate polițienescă, care cu câte-va ore mai înainte dăduse permisiunea în scris pentru ținerea adunării, s'a înaintat recurs din partea convocatorului intrunirii în termenul prescriș, cu rugarea, ca acest recurs să fiă prezentat la forul competent.

Precum vedem din rezoluțiunea de mai jos, recursul a fost înaintat de către căpitănia orașenescă la ministrul, er nu la forul competent de prima instanță. Ministrul de interne răspunde acum, că respinge recursul, deorece măsura luată de d-nul fișpan a fost numai o „directivă” dată autorității inferioare în puterea dreptului său de control și nu se pōte privi ca luată în meritul cesiunii, de unde ar urma, că contra acelei dispozițiunii seu directive nu se pōte face recurs.

Cu alte cuvinte, se spune, că dispozițiunea fișpănescă, despre care e vorba, nu era menită a se comunica celor, pe cari li privia, ci avea să fiă numai o măsură luată *extra legem*, pentru a da directivă autorității comunale, cum se procedă în cazul dat *contra legem*.

Va vedé și va recunōsce orī și ce om nepreocupat, că în rezoluțiunea acēsta, dată la recursul amintit, se declară dreptul de control, ce-l are fișpanul, ca un fel de putere autoritară, în contra căreia nu există remediul legal. Pe când ministrul este responsabil, pe atunci organul lui de control, fișpanul, este declarat neresponsabil din partea aceluiași ministru, așa că pōte ingera în cercul de competență al organelor comunale și administrative, fără ca să pōtă fi tras la răspundere.

Acēsta este formula cea mai nouă a absolutismului, ce se practică sub masca constituțională de sus în jos.

Ceea ce apare mai ciudat în rezoluțiunea amintită este afirmarea, că dispoziția, prin care fișpanul comitatului Brașov a răsturnat decisiunea luată pe baza legii de către autoritatea comunala și a oprit adu-

narea noastră electorală, n'a fost luată în meritul cesiunii.

De ce s'a tractat aici? Numai de aceea, decă erau îndreptățitī seu nu alegătorii romāni să țină o intrunire publică? Autoritatea comunala a dis: sunteți îndreptățitī; fișpanul însă a venit și a dis către autoritate: opresce-i de-a se intruni, căci n'au îndreptățire! Și a motivat acēsta afirmând, că „intruniri electorale, conchiămate după naționalitate, în general nu pot fi permise”.

Intrebăm acum: nu este acēsta o dispoziția luată în meritul cesiunii de către organul de control al guvernului?

Nu împōrtă de loc pe ce cale s'a făcut acea dispoziția și decă ea a fost numai o „directivă” dată autorității „subalterne”; ajunge, că printr'ēnsa de fapt s'a oprit intrunirea permisă de lege și, prin urmare, s'a călcat însăși legea și cercul de competență al autorității comunale, circumscrisă de lege.

Pe noi, cei cari am fost loviți și împiedecați în validitatea dreptului de intrunire prin acea dispoziția fișpănescă, ne privea numai și numai acest rezultat. De aceea și recursul înaintat s'a ocupat cu tōte momentele, care au produs rezultatul negativ și în consecență s'a cerut în el, ca forul superior competent să decidă în meritul cesiunii.

Acēsta vedem, că nu s'a întemplat. Recursul a fost înaintat de autoritatea polițienescă la ministrul de interne și acesta declară, că în contra dispoziției organului seu de control nu se pōte apela. Decă am trăi într'un stat de drept, unde constituționalismul nu este numai o frasă golă, ar fi fost de-ajuns o simplă telegramă adresată ministrului de interne asupra nedreptății și a ilegalității comise prin oprirea adunării, ca să ordone cea mai severă cercetare și să fiă trași la răspundere cei ce au călcat legea. Aici însă, sub fericita oblăduire unghurască, nici măcar la un recurs amēnunțit și basat pe cele mai puternice motive nu se dă un răspuns cuvenit, ci se repetă erāși stereotipul „vissza utasittatik”, luându-se încă în apōrare ilegalitatea sēvrișită. Pōte nici că l'au cetit, mai ales că a fost scris în limba romānescă, ci ministrul a decis probabil numai pe baza unui raport al organului seu de control, ceea ce pare a rezulta chiar și din textul rezoluțiunii.

C'un cuvēnt, ministrul cu organul seu de control din comitat stau sub aceeași căciulă. Fișpanul a primit tot aceeași „directivă”, care a dat-o mai departe autorității „subalterne”.

Unde rămāne însă atunci legea? Unde cercul de competență legal al autorităților? Unde rămāne constituția și ordinea de drept în stat?

Suntem fōrte nerăbdători a primi lămuririle de lipsă dela forul administrației comitatului nostru, care în urma pașilor, ce s'au făcut și se vor

mai face, va trebui într'un fel seu altul să se pronunțe și în meritul acestei importante și grave cesiuni.

Eată rezoluțiunea, despre care am amintit mai sus, dată la recursul ce a fost înaintat în contra opririi adunării electorale romāne:

Nr. 2671—1897.

Domnului Dr. Aurel Mureșianu

în Loc.

Dispoziția, respective decisiunea cuprinsă în acēsta hârtiă, vi se comunică spre conformare și luere la cunoscință.

Brașov, 12 Mai 1897.

Căpitănia orașenescă

Hiemesch m. p.

căpităniul orașului.

Eată dispoziția seu decisiunea despre care e vorba mai sus în textul original maghiar:

Nr. 290—1897.

Tekintetes Hiemesch Ferenc városi főkapitány urnak

Helytt.

Dr. Muresian Aurel helybeli lakos által mult évi October hó 22-én egybehitt gyűlés tárgyában mult évi October hó 22-én 749 szám alatt kelt intézkedésem ellen az előnevezett által benyújtott felebbezés magyar királyi Belügyminister Úr Ö Nagyméltósága folyó évi Április hó 26-án $\frac{290}{V B}$ /1897 szám alatt kelt rendeletével visszautasította.

Mert az idézett intézkedésem nem tekintetű az ügy érdemében hozott, s a fellelvaló közlésre szánt határozatnak, hanem főispáni ellenőrzési jogomból kifolyólag az alantóságnak adott irányításnak, mely ellen felebbezésnek helye nincsen.

Erről tekintetes város főkapitány urat vonatkozással mult évi November hó 7-én 6962/1896 szám alatt kelt felelterjesztésére az iratok visszazárása mellett további szabályszerű eljárás végett értesitem.

Brassó, 1897 évi Május hó 6-án.

Maurer s. k.

főispán.

Pe romānesce:

Nr. 290—1897.

Onor. Domn Francisc Hiemesch, căpităni superior al orașului

în Loc.

În afacerea adunării conchiămate la 22 Octomvre anul trecut de către locuitorul din loc Dr. Aurel Mureșianu, Escelența Sa d-l ministru de interne reg. ung. a respins recursul îndreptat în contra dispoziției mele ou data 22 Octomvre 1896 nr. 749 de către numitul domn prin decisiunea sa de dto 26 Aprilie 1897 nr. $\frac{290}{V B}$.

Pentru-că citata dispozițiune nu se pōte privi ca luată în meritul cesiunii, și ca o decisiune destinată a-se comunica părții private, ci este a-se privi numai ca o directivă dată autorității subalterne în urma dreptului meu de control fișpănesc, er contra acēsta n'are loc recursul.

Despre acēsta înconșciințez pe On. d-n Căpităni superior al orașului cu referire la representația dela 7 Noemvre 1896 nr. 6962, pe lângă retrimiterea actelor pentru a face pașii ulteriori prescriși.

Brașov, 6 Mai 1897.

Maurer m. p.

fișpan.

Autonomiă.

Sub acest titlu fōia bisericescă din Blașiu se ocupă în numărul seu din urmă cu cesiunea convocării Congresului catolic. Ea accentuează cu deosebire estrema gravitate și însemnătate ce-o are pentru biserica romānă unită convocarea acestui Congres.

Eată cum apreciază „Unirea” din punctul seu de vedere situațiunea în urma convocării amintite. Dăm aici partea esențială a articolului seu, care atinge cesiuni de mare gravitate, ce trebuie să fiă temeinic discutate și lămurite:

„E anume convingerea noastră, că faptul convocării congresului formeză un eveniment de o însemnătate estra-ordinară în istoria bisericii noastre greco-catolice romāne și oă pōte constitui un punct de plecare pentru o seriă de evenimente fōrte îmbucurătoare. Decă va succede a organiza autonomia provinciei noastre bisericescī astfel, pe cum cer interesele ei adevărate, atunci putem privi liniștit în viitor, și o eră de rodnice succese va rēsări pentru biserica noastră. Din contră, decă organismul autonom al bisericii catolice s'ar face astfel, în cāt să nu fiă scutite tōte interesele bisericii noastre, atunci numai la rēu ne-am puté aștepta.

„A esplică mai pe larg acest lucru, e ou totul de prisos. Tocmai de aceea credem, că nu va fi nimenea, care să nu recunōscă împreună ou noi estrema gravitate și însemnătate a erei proxime, ce ni-s'a deschis prin convocarea congresului.

„De altă parte convocarea congresului ne și îmbucură, pentru că prin asta ni-se dă și nouă prilej, ca întărindu-ne prin exemple înaintașilor noștri să nișuim a ne căștiga și pe sēma provinciei noastre bisericescī acea autonomie proprie și deosebită de orī ce altă autonomie, care au cerut-o părinții noștri în anul 1850, în sinodele electorale din 1868 și 1893 și în sinodul arhiepiscopesc din 1869.

„Stăruințele înaintașilor noștri atunci au rēmas lipsite de succes, pe cum lipsite de succes au rēmas și stăruințele catolicilor de rital latin de la anul 1848 și până în zilele noastre. Să sperăm, că dōr acum vom fi mai norocoși și ei și noi. Speranța ne-o rădīmăm mai întăit în bunul Dumnezeu, apoi în Seacnul Apostolic, după aceea în oorul episcopesc și în fine în noi, turma credincioșilor bisericii noastre.

„Dumnezeu nu va părăsi pe cei slabi și nu ne va lăsa, ca să fim inghițiți de cei tari. Seacnul Apostolic va stărui pentru păstrarea autonomiei, ce a garantat-o, când a reînființat vechea noastră mitropolie și a scos-o de sub iurisdicțiunea orī cărei alte biserici. Corul episcopesc în fața interesului mare și comun al bisericii se va stringe în jurul mitropolitului și umăr la umăr va ajuta a apăra drepturile garantate, sancționate și neprescriptibile ale provinciei noastre autonome romāne greco-catolice de Alba-Iulia și Făgăraș. Ecă noi toți pentru unul și unul pentru toți vom sări. Și de s'ar oufunda pământul, pe noi întrepit ne va afla într'u apărarea drepturilor noastre sânt. Și decă trădători s'ar afla, îi vom nimici; și decă slabi s'ar găsi, îi vom da de latur; și decă viața ni-s'ar cere, o vom da ou dragă inimă.

Cursul la bursa din Viena.

Table with financial data for Vienna stock exchange, including gold and silver prices, interest rates, and exchange rates for various currencies.

Table with financial data for Austrian bank shares, including 'Acții de-ale Băncii austr. de credit' and 'Napoleonori'.

Cursul pieței Brașov.

Table with financial data for Brașov market, including prices for various goods like 'Banonote rom. Camp.', 'Argint rozân. Camp.', etc.

Tramwayul din Brașov.

(Mersul trenurilor dela 1 Maiu.) — Dela 1 Maiu st. n. s'au mărit și modificat comunicarea trenurilor tramwayului din Brașov în modul următor:

PLECAREA TRENURILOR:

Din piață la gara Bartolomeu pleacă trenurile la: 6 ore 54 min. dim. — 8 ore 31 min. dim. — 9 ore 50 min. a. m. — 11 ore 4 min. a. m. — 12 ore 1 min. a. m. — 12 ore 35 min. — 2 ore 43 min. d. a. — 4 ore 14 min. d. a. — 5 ore 29 min. d. a. — 7 ore 33 min. s'era și la 9 ore s'era, pleacă apoi dela capul promenădii, (Rudolfsring) ultimul tren la 10 ó. 45 m. s'era.

SOSIREA TRENURILOR.

Dela gara Bartolomeu în piață sosesc trenurile la: 3 ore 48 min. dim. (se opresce la capul promenădii) 6 ore 51 min. dim.; 7 ore 48 min. dim.; 9 ore 31 min. a. m.; 10 ore 59 min. a. m.; 11 ore 53 min. a. m. 1 órá 35 min. p. m.; 2 ore 36 min. p. m.; 3 ore 41 minute p. m.; 5 ore 6 min. p. mer.; 6 ore 34 min. s'era.; 8 ore 39 min. s'era.

In Dumineca și s'erbători mai pleacă un tren dela capul promenădii la gara Bartolomeu la 9 ore și 53 min.

In Dumineci și s'erbători sosesc un tren la 12 ore 35 min. p. m.

Din piață la gara Brașov pleacă trenuri la: 3 ore 28 min. dim. (acest tren pornesce dela capul promenadei „Rudolfsring“, cele următoare pornesc din piață); 7 ore 31 min. dim.; — 7 ore 51 min. dim. — 8 ore 51 min. dim. — 10 ore 23 min. a. m. — 1 órá 38 min. d. a. — 4 ore 52 min. d. a. — 6 ore 37 min. s'era. — 8 ore 41 min. s'era și 9 ore 33 min. s'era.

Dela gara Brașov în piață sosesc trenurile la: 4 ore 26 min. dim. și la 5 ore 23 min. (se opresce la promenadă); 7 ore 28 min. dim.; 8 ore 28 min. dim.; 8 ore 48 min. dim.; 10 ore 18 min. a. m.; 12 ore 32 min. p. m.; 2 ore 40 min. p. m.; 5 ore 50 min. p. m. 7 ore 30 min. s'era și 9 ore 30 min. s'era. Cel din urmă tren sosesc la 10 ore 45 min. s'era (se opresce la promenadă).

Din piață până la Satulung (Săcele) pleacă trenuri la 7 ore 14 min. dim. — la 9 ore 34 min. dim. — la 2 ore p. m. — la 5 ore 53 min. s'era — la 8 ore 6 min. s'era (trenul acesta din urmă pornesce numai din gara dela promenadă.)

Dela Satulung în piață sosesc trenurile la: 7 ore 11 min. dim.; 9 ore 47 min. dim.; 12 ore 15 min. p. m.; 4 ore 50 min. p. m.; 8 ore 57 min. s'era.

Numai până la Nou-Dêrste pleacă următoarele trenuri. Din piață: la 12 ore 18 min. p. m. — la 2 ore 41 min. p. m. — la 3 ore 55 min. p. m. — la 5 ore 10 min. s'era. Dela promenadă: la 6 ore 54 min. s'era.

Numai dela Dêrste în piață sosesc trenurile la 1 órá 51 min. p. m.; 4 ore 11 min. p. m.; 6 ore 40 min. s'era (se opresce la promenadă) și 8 ore 3 min. s'era (se opresce la promenadă.)

Fabricanților de Liqueur și acelor, cari vor să devină fabricanți, le oferes Specialități de Esenze,

cari sunt culante și aduc câștig. Arangement complet de fabrici de Liqueur.

Prospecte și nota prețurilor franco.

Carl Philipp Pollak

fabrică de specialitate de Esenze.

PRAG, Mariengasse Nr. 18.

1165,15—20.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Maiu 1897.

Main railway schedule table with multiple columns for routes (Budapesta-Predeal, Copșa-mică-Sibiu-Avrig-Făgăraș, Mureș-Luduş-Bistrița, Cucerdea-Oșorhei-Regh-săsesc, Ghiriș-Turda, Dej-Bistrița, Sibiu-Cisnădie, Clușiu-Zălau, Sighișoara-Odorhei-săcuesc, Alba-Iulia-Zlatna, Brașov-Zărnești, Timișoara-Rodna-Lippa, Brașov-Chezd-Oșorhei) and train times.

Notă: Órele însemnate în stânga stațiilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în dreapta de jos în sus. — Numerii încușdrați cu linii mai negre însemnăză órele de noapte. — Semnul —> arată cu capul direcția, încătrău merge trenul.